

Heemkundekring

vehchele

MEDEDELINGENBLAD

Heemkundekring “Vehchele” is aangesloten bij de
“Stichting Brabants Heem” en opgericht op 28 april 1981.

Secretariaat: Bouwmeesterstraat 3, 5462 CP Veghel
Mevr. Corry Lunenburg, tel. (0413) 36 71 45
Heemkamer: In “Het Raadhuis”, Markt 1 te Veghel,
tel. 06-52175134 (tijdens openingsuren)
Bankrelatie: Rabobank Uden Veghel, rekeningnr. 15.33.93.173
t.n.v. Heemkundekring “Vehchele”
Redactie: Henk van der Voort, Esdoornstraat 7, 5461 CH Veghel.
Tel. (0413) 36 36 51

2010-01

januari 2010

Inhoud:

1. Nieuwjaarswens van de voorzitter
2. Info van bestuur en werkgroepen.
3. Terugblik lezing “Kerstmis in Brabant”.
4. Terugblik lezing “De tachtigjarige oorlog in de Meierij”.
5. Lezing “Over doodgewone dingen” op 23 februari 2010
6. Nieuwe leden.
7. Ontvangen materiaal/documentatie.

Nieuwjaarswens van de voorzitter

Het jaar 2009 is weer voorbij en een nieuw jaar zal voor velen onder ons een uitdaging betekenen, ieder op zijn eigen manier. Dit zal soms niet gemakkelijk zijn als we geconfronteerd worden met ziekte of tegenslag, maar juist dan kunnen we elkaar opzoeken voor een luisterend oor of om gezellig even bij te praten.

Een mooie gelegenheid om contact te leggen is op maandagmiddag in de heemkamer, tijdens onze inloopmiddag. Leden, maar ook niet leden komen met spullen die voor hun kinderen het bewaren niet waard zijn, maar voor het Heem wel belangrijk kunnen zijn voor de toekomst. Vanaf nu kunnen wij ook grotere gebruiksvoorwerpen aannemen omdat wij deze onder andere bij het Museum voor Industrieel Erfgoed in bruikleen kunnen plaatsen, eventueel na restauratie.

We hebben nog een lange weg te gaan, maar in het voorbije jaar is hard gewerkt door vrijwilligers om alles digitaal op te bergen zodat het voor belangstellenden terug te vinden is.

Binnen afzienbare tijd gaat de website van Vehchele de lucht in, zodat we ook via internet toegankelijk zijn voor hen die met de computer kunnen of willen werken.

Wij willen deze gelegenheid gebruiken om iedereen te bedanken voor de goede samenwerking in het afgelopen jaar.

Allereerst onze leden, maar ook de Gemeente, Uitpunt, Thuispunt, Bibliotheek en andere relaties.

Wij wensen iedereen een heel mooi, gezond en voorspoedig 2010.

Bestuur Heemkundekring Vehchele,

Jan van Boxmeer

2. Info van bestuur en werkgroepen

In mededelingenblad nr 4 van september vroeg ik uw hulp om het raadsel van deze foto op te lossen. Welnu, hier dan het vervolg:

Kort na publicatie belde mevr. Louise Maussen met de oplossing. Wat bleek? Zij had iemand de foto meegegeven voor de heemkamer, maar het Raadhuis was gesloten en de enveloppe is in de brievenbus gedaan. Uiteindelijk is de foto toch bij ons terechtgekomen, hoewel zonder toelichting.

Mevr. Maussen kent de mensen op de foto zeer goed. Het zijn namelijk haar vader Martin Maussen (geb. 1878) en haar tante Caroline Maussen. De foto is 3 mei 1899 gemaakt op De Bolken bij de koetsruimtes achter “De Molenhof”, het toenmalige woonhuis van de familie Maussen.

Caroline Maussen (geb. 1882) was gehuwd met Willem Wijnen (geb. St. Oedenrode) die nog gewerkt zou hebben op de secretarie van gemeente Veghel. Later is hij burgemeester geworden in Asten. Hij is door de Duitse bezetters gefusilleerd op 15-8-1944. Caroline is overleden bij de schermutselingen rond de bevrijding.

Mijn oprechte excuses aan mevr. Maussen, dat dit bericht zolang op zich heeft laten wachten. (Henk van der Voort)

Heemkamer

De heemkamer in “Het Raadhuis” is elke maandagmiddag van 14.00 tot 16.00 uur geopend. U bent altijd welkom om materiaal af te geven, zoals bidprentjes, oude foto’s om te scannen of spulletjes van vroeger, waarvan u weet dat uw kinderen er niets meer mee zullen doen. Voor ons (en ons nageslacht) kan dit materiaal soms waardevol zijn. Ook kunt

u eens oude foto’s bekijken en uw commentaar geven of gewoon even een praatje komen maken onder het genot van een kopje koffie.

Digitale Nieuwsbrief

Vooralsnog hebben weinig leden aangegeven dat ze in de toekomst het mededelingenblad digitaal willen ontvangen. Mocht u alsnog besluiten dat het voor u ook een goed alternatief kan zijn, laat het dan even weten op vehchele@gmail.com

Hebt u een emailadres, geef het dan aan ons door zodat wij u zo nodig ook tussentijds kunnen informeren over activiteiten. Het bespaart ook behoorlijk op de drukkosten.

Bestuursvergaderingen

De volgende bestuursvergaderingen in 2010 zijn gepland op:

25 januari

22 februari

15 maart

Algemene Ledenvergadering

Wij maken u reeds attent op de jaarlijkse algemene ledenvergadering van 20 april aanstaande. Noteer deze datum alvast in uw agenda.

3. Terugblik op de lezing “KERSTMIS IN BRABANT” door Johan Biemans

Ruim vijftig belangstellenden luisterden in de trouwzaal van “Het Raadhuis” naar de kerstverhalen van deze Brabantse verteller.

Het kerstverhaal is ruim tweeduizend jaar oud. Vlaamse schrijvers zoals Ernest Claes en Felix Timmermans hebben het kerstverhaal in hun eigen omgeving laten plaatsvinden.

“Het Kindeke Jezus in Vlaanderen” is nog steeds een mooi verhaal. Ook het toneelstuk “En waar de ster bleef stille staan” is bij velen bekend. De kerstverhalen van Antoon Coolen speelden zich af in de Peel.

De kerstverhalen van Johan Biemans spelen zich af in de Kempen.

De aanwezigen genoten van het verhaal “Kerstmis op den Boevenheuvel”. De dokter werd tijdens de nachtmis weggeroepen voor

een bevalling. Stroper Sjef en zijn vrouw Marie kregen in de kerstnacht een zoontje: Chris.

Ook de verhalen van den os en den ezel werden humoristisch verteld met veel aandacht voor details.

Het was een sfeervolle avond in deze donkere dagen voor Kerstmis.

4. Terugblik op de lezing door de Hr. Leo Adriaenssen over “De tachtigjarige oorlog in de Meierij van ’s-Hertogenbosch”

Zo’n vijftig belangstellenden hadden de weersomstandigheden getrotseerd om te komen luisteren naar dhr. Leo Adriaenssen.

Zijn lezing ging vooral over het leed dat de boerenbevolking in de dorpen van de Meierij van de oorlog ondervond. Ook Veghel was een boerendorp, dat door zijn strategische ligging aan de Aa belangrijk was voor de bevoorrading van Den Bosch.

De voortdurende aanwezigheid van soldaten had enorme gevolgen voor de bevolking op het platteland. Vriend of vijand, de troepen waren voortdurend al plunderend in beweging, de bevolking in wanhoop achterlatend.

De tactiek van de verschroeide aarde werd toegepast op de hele Meierij, omdat die leverancier was aan de stad. Dorpen werden verwoest en oogsten platgebrand.

Nadat Veghel al in 1583 was platgebrand, vielen de Staatse troepen in 1587 opnieuw Veghel binnen, onder leiding van graaf van Hohenlohe. Een groep boeren probeerde zich manhaftig te verdedigen. Samen met de Heren van Frisselstein, maar zonder enige verdere hulp konden zij niks beginnen tegen de militaire overmacht. Terwijl de pastoor op de vlucht sloeg, sneuvelden 600 boeren in de strijd. Woedende dorpelingen ageerden daarna tegen de laffe pastoor. Ambachtslieden zochten hun heil elders, velen gingen naar Haarlem.

De vrede van Munster in 1648 leverde de Meierij niet veel op. De godsdienstvrijheid was verdwenen en voor de Republiek telde de Meierij nog steeds niet mee. De bevolking bleef onderdrukt en moest hoge belastingen betalen.

In de Resoluties van de Staten van Holland vond dhr. Adriaenssen een Resolutie van 10 juni 1583, waarin de prinsen Maurits en Frederik

Hendrik werden gelast de Meierij te verwoesten om Den Bosch in handen te kunnen krijgen. Willem van Oranje kreeg de algehele leiding en moest volledig op de hoogte worden gehouden. Zo kon hij zich onmiddellijk nadat het onheil was geschied ter plaatse melden met excuses voor het aangedane leed. Alsof dat zijn “oorlogsmisdaden” rechtvaardigde.

5. Lezing op 23 februari “Over doodgewone dingen”, door dhr. E. Maas.

Aanvankelijk werden door het echtpaar Maas grafstenen gefotografeerd in het kader van eigen stamboomonderzoek. Later groeide dit uit tot het fotograferen van ruim 1000 **complete** begraafplaatsen, wat ruim 100.000 foto's opleverde. Het doel hiervan is: aanvullende informatie bij genealogisch onderzoek, hulp na vernielingen en het

vastleggen van (geruimde) monumenten.

Door middel van een PowerPoint presentatie laat dhr. Maas alle onderwerpen zien die bij het fotograferen op de begraafplaatsen aan de orde komen, met de verhalen en anekdotes die daarbij horen.

Wij zien u graag bij de lezing op dinsdag 23 februari 2010 in de Trouwzaal van “Het Raadhuis”.

Zie ook de website www.doodgewonedingen.nl

6. Nieuwe leden.

In de afgelopen periode hebben we de volgende nieuwe leden mogen inschrijven:

Dhr. M.J.H. van Dijk, Prof. Oudstraat 25, Veghel

Dhr. A. Donkers, Op de Knip 45, Kerkrade

Wij heten hen van harte welkom binnen onze vereniging.

Misschien kunt u ook iemand uit uw familie- of kennissenkring warm maken voor een lidmaatschap van onze heemkundekring. Voor het geld hoeft men het niet te laten en met meer leden staan we sterker.

7. Ontvangen materiaal/documentatie

Van **mevr. Gerbrandts** ontvingen we “Het weer en de kalender” van Johan Verschuuren, “Bedreigde landschappen” (TELEAC) en een HBS-uitgave van “Den Historischen Schoolatlas” uit 1927 met veel interessante kaarten.

Van **dh. Rien Vlemmings** ontvingen we de boeken: “St. Joseph vijftig jaar jong”, “De geschiedenis van de Zuid-Willemsvaart”, “Brabant Bevrijd” en de “Historische Atlas van Noord-Brabant” van ca 1900 (1:25.000).

Verder een hele verzameling persoonlijke spullen van de familie, waaronder de vestigingsvergunning van het stukadoorsbedrijf uit 1960, rekeningen van het bedrijf, een oud huurcontract van Diemenstraat, oproep militaire dienst 1960, kaarten van de “distributieradio” uit 1939 en 1951, oude lidmaatschapskaarten van Blauw-Geel, KVP, RK Bond voor het Gezin, Middenstandsvereniging, een (beschadigd) programmaboekje van de Minijto 1947, getuigschrift Ambachtsschool, ontheffing autoloze zondag in 1974, brandverzekeringpolis uit 1942, het oorlogszakboekje van (vader) soldaat M. Vlemmings, een brief over vrijstelling van “Arbeitseinsatz” uit 1944, schadeloosstelling rijwielinvoering 1940, vrijstelling voor rijwielinvoering uit 1942 en een aanvraag voor extra rantsoenen wegens bijzondere arbeid (stukadoor) uit 1946.

Van **dh. Jan van Oers** ontvingen we veel foto's van de families Bongaerts en van Oers om te scannen.

Via **dh. Rien Vlemmings** ontvingen we een aantal albums met foto's, knipsels en ansichtkaarten van Veghel. Verder een ordner met papieren van St. Bernardus, de vereniging van leraren in het Nijverheidsonderwijs, over de periode 1945-1957.

Van **zr. Josepho Manders** ontvingen we een aantal gedachtenisprentjes en andere religieuze prenten.

Van **dh. Jan van Ganzewinkel** ontvingen we het boek “Zij maakten Brabant katholiek” deel 1 en een oude schoolfoto. Verder kaarten van Veghel uit 1977 met grondgebruik, bomen, grondsoort etc., afkomstig van het voormalig Streekarchief en het boekje “Les deux Pierres” van Gerard van Asperen over Pierre Cuijpers en Pierre Tooten.

Van **mevr. Mia van Breugel** ontvingen we bidprentjes en foto's van de S.O.V. drumband en majorettes. Verder ontvingen we via haar een box met zo'n 70 dia's over de Koopvaart in Veghel, met twee bijbehorende cassettebandjes van een lezing in 1989 en een kort interview omroep Brabant over dit onderwerp. Deze spullen zijn afkomstig uit de verzameling van oud-schipper **dh. Leo Franssen** uit de Bernhardstraat, die afgelopen jaar is overleden.

Mevr. Corry Lunenburg heeft na de sloop van de voormalige Pius X MAVO de hand weten te leggen op het grote schilderij (op jute) dat daar hing.

Via **dh. Rien Vlemmings** ontvingen we van **dh. Lambert Verboort** een grote oprolbare wandkaart van Nederland, zoals wij deze nog kennen uit onze Lagere Schooltijd. Verder twee mooie grote wandplaten uit het lager onderwijs: “Zoetwatervisschen” en “Bij de ruïne”

Verder ontvingen we via **dh. Rien Vlemmings** een map van **dh. Jan v.d. Heuvel** over de stoomtram en de B.B.A., waar hij respectievelijk tramconducteur en buschauffeur is geweest van 1922 tot 1950.

Van **mevr. Mathilde Franssen** ontvingen wij een oorlogskookboek, een oude schoolatlas (Campagnes Atlas) en een geschiedenis(school)boekje.

Van **mevr. Annie v.d. Crommert** ontvingen we een oud griffeldoesje, compleet met griffels.